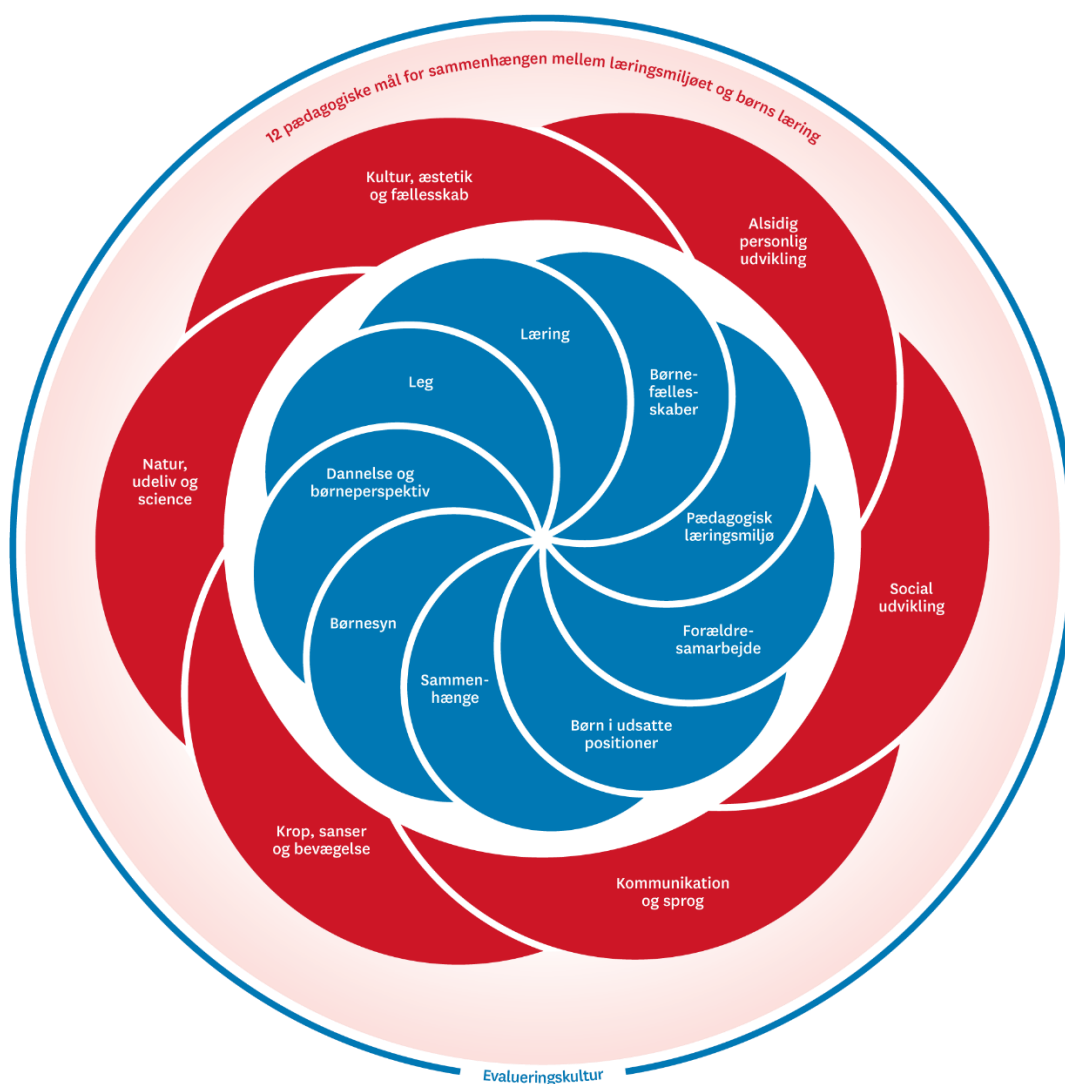

**Pædagogisk læreplan for
Dagtilbud Gedved
2026-2027**

Hverdagslivet i Livstræet

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Velkommen til Dagtilbud Gedved

Dagtilbud Gedved er et integreret dagtilbud, bestående af vuggestue og børnehave i samme hus. Dette giver mulighed for at skabe sammenhæng i barnets liv, når det overgår fra at være vuggestuebarn til at starte i børnehave.

Livstræet er normeret til 99 børn i alderen fra 0-6 år. Børnene er fordelt på henholdsvis 3 vuggestuegrupper og 3 børnehavegrupper.

Vuggestuen	Børnehaven
Egern Mus Ugler	Stammen Kronen Roden

Hos os møder du en høj andel af faguddannet personale. Over 75 % af vores ansatte har en uddannelse, enten som pædagog eller pædagogisk assistent. Heraf er der minimum 1 pædagog på hver stue. Vi er desuden praktikinstitution for pædagogstuderende. Foruden dagtilbudsleder, har vi en pædagogfaglig specialist, til at inspirere og understøtte det pædagogiske arbejde i Livstræet. I Livstræet har vi vores egen kok, der hver dag sørger for, at der bliver serveret nærende og varierede måltider for børnene.

For at skabe en genkendelig hverdagsstruktur, har vi valgt at åbne og lukke fast to steder i huset. Vuggestuen åbner og lukker på Uglerne og børnehaven åbner og lukker på Roden. På den måde får børn og forældre et godt kendskab til det pædagogiske personale, de møder i hverdagen. Stuerne åbner 7.30 med børnenes primærvoksne.

Dagtilbud "Livstræet" ligger på Skovvej 13 A, lige ved siden af Gedved skole. Vi har et tæt samarbejde med skolen, for at sikre den bedst mulige overgang fra børnehave til skole.

Livstræet ligger i et lokalsamfund, med et godt sammenhold og en stærk foreningskultur. Vi ser dette som en stor ressource, som bidrager til at skabe et fællesskab på tværs af alder, kultur og nationalitet i lokalområdet.

Vi har gode muligheder for at gøre brug af naturen, da vi har store grønne områder med krat og skov lige i nærheden samt råder vi over en spejderhytte tæt ved institutionen.

Dagtilbud Gedved Børnesyn

I Dagtilbud Gedved er det vores overbevisning, at barndommen har værdi i sig selv!

Vi anser alle børn for kompetente og selvstændige, samtidig med at børn har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale.

Børn skal have lov til at være børn, at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo. En essentiel del af et barns udvikling er at have mulighed for at deltage i meningsfulde og ligeværdige relationer i børnefællesskabet. Derfor er det vores fornemmeste opgave at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn.

Børn betragtes altså som aktive medskabere af deres egen læring og udvikling i rammer, som det pædagogiske personale er ansvarlige for. Vi vægter anerkendelse og nærværet i de gode mødeøjeblikke. Ligeså vel som det pædagogiske personale går forrest, for at skabe anerkendende læringsmiljøer omkring børnene og samarbejdet med familien.

Det gode børneliv i Dagtilbud Gedved

Det gode børneliv kendetegnes ved, at børn oplever **plads, tid og ro** til at være sig selv og til at udforske verden gennem leg, relationer og nysgerrighed. Vi bestræber os på at skabe et miljø kendetegnende ved

- nærværende og tillidsfulde relationer
- omsorg og tryghed
- anerkendelse og respekt
- mulighed for fordybelse og leg

I denne læreplan, vil vi give et blik ind i, hvordan det pædagogiske personale arbejder med at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i hverdagens situationer.

Leg, læring og børnefællesskaber

Legen har værdi i sig selv og er grundlæggende for barnets sociale og personlige læring og udvikling. Legen er både den spontane på børnenes egne præmisser, og den organiserede leg, som igangsættes, rammesættes og understøttes af de voksne. Leg er barnets vigtigste læringsform og et centralt anker i deres hverdag. Vi arbejder med legebaserede læringsmiljøer, hvor børn gradvist får støtte til at deltage i lege og fællesskaber. Her vurderer vi at lege med andre børn, hvor barnet kan spejle sig både aldersvarende men også leg ned og op er vigtigt element i barnets leg og læringsmiljø.

Der er sammenhæng mellem børns legekompeterer og deres deltagelsesmuligheder. Leg giver adgang til at udforske, få nye oplevelser, og erfaringer - og det pædagogiske personale er rollemødder i og for processen.

Vi har fokus på at understøtte børnene i deres leg, så de får mulighed for at indtage nye roller og positioner i legen. Og mærke glæden ved at være en del af et fællesskab. Børnene udvikler ro-busthed, kreativitet, nysgerrighed og sociale kompetencer i legen.

At lege er at lære, derfor skal legen prioriteres, som noget af det vigtigste i børnenes hverdag.

Legen er central for børnene. Den foregår på deres egne betingelser og efter egne initiativer. Gennem legen tilegner børnene sig sociale kompetencer, hvilket er en forudsætning for at kunne indgå i fællesskaber med andre børn - barnet lærer at samarbejde. Derfor er vi optaget af, at skabe rammer uden for mange afbrydelser.

Pædagogisk har vi en legende tilgang til læring. Vi støtter børnene i at opbygge legekompeterer ved at igangsætte legende aktiviteter, og understøtte legen og deres deltagelse. Vi har fokus på

forskellige typer af lege, som kan appellere til børn på forskellige måder, og skabe bedre deltagelsesmuligheder. Fx alt fra rolleleg, regelbundne lege til mere open-ended-play, hvor der er plads til at legen og kreativiteten kan udfolde sig undervejs i processen.

Vi har ansvaret for, at alle børn er en del af et børnefællesskab. Børnefællesskaberne er både børnenes selvvalgte fællesskaber, hvor mindre børnegrupper finder sammen og de voksenunderstøttede fællesskaber. I løbet af dagen er børnene inddelt i små grupper, for at sikre trivsel og læring hos alle. Vi igangsætter aktiviteter med udgangspunkt i børnenes interesser (Barnets spor og NUZO) eller for at hjælpe et barn ind i fællesskabet.

Barnets perspektiv skal inddrages og barnet skal opleve, at det har en reel medindflydelse. Det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv og børnegruppens sammensætning i både leg, de daglige rutiner og planlagte forløb.

Læringsmiljø og pædagogisk rammesætning

Vi har fokus på at udvikle det æstetiske fysiske læringsmiljø, så det i højere grad understøtter leg og pædagogik. De voksne er rollemodeller, der skal understøtte børnene i at have mod til at forholde sig til andre tænke og væremåder og til at forholde sig til nye verdener. Det fysiske læringsmiljø skal være indrettet til at møde børnene på en måde, der gør det meningsfuldt for dem og skabe rammerne for tryghed, leg, læring og deltagelse.

Vi er i en løbende proces med at skabe stuer med forskellige typer af legezoner til at understøtte børnenes interesser og behov (rolleleg, konstruktionsleg, bevægelseszone, rolig leg mv).

Her har vi blandt andet fokus på:

- **Tydelige legezoner**, så børnene kan se hvad man kan lege og blive inspireret til at udfolde legen. Forskellige legezoner der appellerer til forskellige typer af leg og fordybelse. Når børnene nemt kan kode rummene, understøtter det deres selvstændighed og initiativ.

- **At gøre klar til leg** – at blive inviteret til leg, gør det mere trygt og rart for barnet, at træde ind i rummet. Samtidig fordrer det børnenes fantasi og forestillingsevne.
- **Nudjing** – at børnene får visuelle anvisninger til hvad de skal i rummet. Fx hvor mange der kan lege på en legestation, hvor man skal sidde når man venter i garderoben, børnenes billeder på deres plads ved bordet mv.
- **Sprogligt stimulerende læringsmiljø** – billeder understøtter den sproglige udvikling og giver anledning til samtale.
- **Fleksible og funktionelle løsninger** – så rummene kan tilpasse børnenes energi og behov i løbet af dagen. Fx et fællesrum, der kan bruges til samling og samtidig til bevægelsesområde. Borde der kan hænges op på væggene, så der bliver mere guldplads.
- **Rum i rummet** – som giver børnene mulighed for fordybelse, leg og relations dannelse i mindre fællesskaber.
- **Æstetik** - Farver, lys, lyd og orden skal afstemmes, så børnene oplever ro og overblik.

Børnenes spor

Børnenes perspektiver og optagetheder indtænkes i måden vi indretter de fysiske læringsrum på. Her ses et eksempel fra Egernstuen, hvor de ældste vuggestuebørn på 2,5-3 år, er i en udviklingsfase, præget af øget selvstændighed og begyndende fantasileg, med behov for gentagelser og overskuelighed. Her har man valgt at udvide legezonen, så mange børn kan være engageret i rollelegen på samme tid. På Kronen er børnene meget optaget af dyreuniverser, hvorfor personalet sammen med børnene er i gang med en proces med at bygge et rum op omkring temaet "Dinosaurernes verden".

Hverdagen som aktivt læringsrum

Vi ser hverdagsrutiner som et aktivt læringsrum. Vi er bevidste om, hvad vi gerne vil have, at børnene skal opleve og lære igennem rutinerne. Det er meningsfuld læring for barnet. Vi oplever at mange børn finder trykthed i disse rutiner.

I hverdagen skaber vi miljøer, som giver børnene læringsrum, rammer og aktiviteter, hvor de kan fordybe sig i leg og læring, samt udvikle deres kompetencer.

Overgange

Vi er opmærksomme på overgange i løbet af dagligdagen. Garderobesituationen er en dagligdagssituation, der nemt kan blive overvældende for de yngste børn. Derfor har vuggestuen arbejdet med det fysiske læringsrum.

- Visuelle markeringer hjælper med at forvandle den klassiske garderobe (med "trafik", tøj, sko, lyd) til en zone præget af forudsigelighed, læring og ro
- Små grupper af børn i garderoben ad gangen. Fx tager vi kun 3-4 børn med ude i garderoben. Imens vi hjælper det første barn, er de andre 3 i "ventezonen", hvor de venter til alle, er klar til at gå ud.
- Tavler med følelser fra Børste-universet, som skiftes ud alt efter hvad der er fokus på stuen. Billederne gør at børnene har noget at kigge på og tale ud fra, imens de venter.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi prioriterer et åbent og ærligt samarbejde med forældrene omkring deres barns trivsel, udvikling og læring i fællesskabet. Sammen tager vi ansvar for at skabe de bedste betingelser for barnet.

Fagligt vægter vi barnets tilknytning til personalet og omgivelserne for at give barnet mest mulig omsorg og en tryk opstart. Vi vægter at understøtte forældrene i forælderrollen.

Ved opstart modtager forældrene et velkomsthæft på mail. Heri står hvilken stue, barnet skal gå på og et telefonnummer til stuen. Senest 14 dage før barnet starter, bliver forældrene inviteret til en opstartssamtale, hvor forældre og personale deler viden med hinanden om barnet.

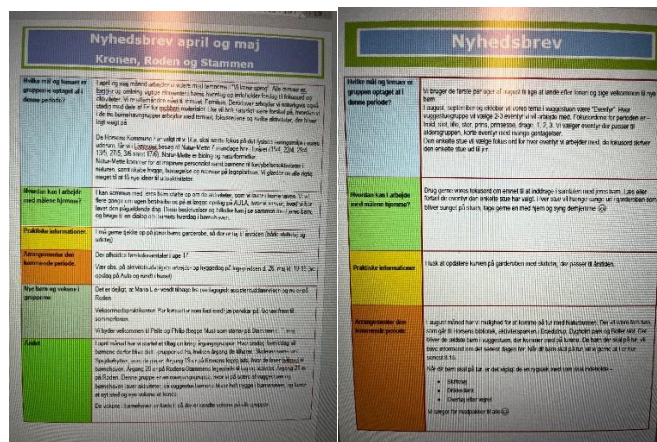
Når barnet har været i Livstræet i 3-4 måneder, tilbydes forældrene en trivselssamtale om barnets opstart og trivsel.

Overgange i barnets liv fra vuggestue til børnehave og fra børnehaven til skole foregår i et tæt samarbejde med forældrene med udgangspunkt i barnets udvikling, trivsel og læring.

Er der et ønske fra forældre eller medarbejder i forhold til et møde omkring barnets trivsel, udvikling og læring er dette altid en mulighed.

Hver stue lægger løbende små hverdagshistorier ud sammen med billeder på aula, herved får forældre mulighed for at følge hverdagslivet i Livstræet.

Ca. en gang i kvartalet udsendes der et fælles nyhedsbrev på aula for vuggestuerne og børnehaverne.

Børn i udsatte positioner

Deltagelsesmuligheder for alle

Alle børn kan i perioder af deres liv være i en udsat position, hvor der sker noget i deres nære omgivelser, som udfordrer deres trivsel, udvikling og læring. Alle børn har ret til at være en del af et børnefællesskab og lege med andre børn.

Vi har indrettet det fysiske læringsrum så alle børn har mulighed for fordybelse og deltagelse på egne præmisser. Hvilket betyder at barnet altid kan trække sig fra en aktivitet eller at den voksne kan tilpasse aktiviteten så den støtter barnets deltagelsesmuligheder.

Vi er nærværende og understøtter barnet i nærmeste udviklingszone.

I samarbejde med forældrene kan der udarbejdes en handleplan, hvor der sættes mål for, hvad forældrene og medarbejderne skal arbejde med.

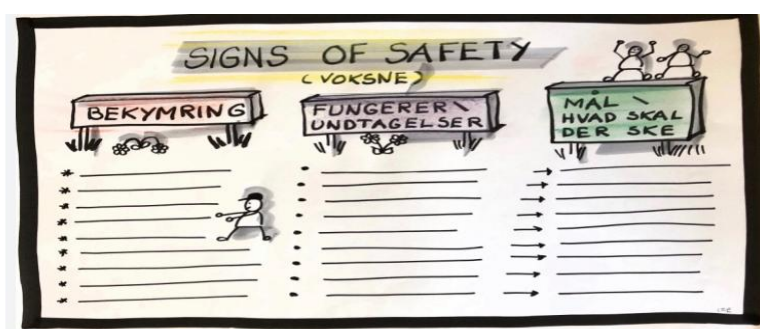
Der afholdes tværfagligt sparringsmøder med deltagelse af Tværgående Enhed for Læring, som er et team bestående af psykologer, talepædagoger og fysio- eller ergoterapeuter. Her kan forældre og medarbejdere sammen få sparring på faglige problemstillinger og udviklingspotentialer.

På mødet deltager den skole- dagtilbudsrådgiver, som er tilknyttet Dagtilbud Gedved.

Der afholdes løbende netværksmøder omkring det enkelte barn sammen med forældrene.

Vi arbejder med Signs of Safety-tilgangen der er organiseret omkring tre centrale spørgsmål: Hvad bekymrer? Hvad fungerer? Hvad skal der ske?

I arbejdet med disse spørgsmål skabes en fælles refleksion, hvorved bekymringen og det der fungerer, gøres tydeligt for alle parter.

Sammenhæng til børnehaveklasse

Livstræet samarbejder med alle skoler i Horsens Kommune. Det er et gensidigt samarbejde hvor både skolerne/ SFOérne er opsøgende og bidragende til en god sammenhæng for det enkelte barn.

Samarbejdet med Gedved skole er dialogbaseret, vi skaber gode løsninger sammen, med barnet i fokus. Medarbejderne kender hinanden, hvilket gør samarbejdet nemt og dynamisk.

Overgangen fra børnehave til børnehaveklasse foregår gennem projektet "skolevenner". "Skolevenner" er et formaliseret samarbejde mellem Livstræet, Gedved skole og de 2 private intuitioner i Gedved. Gennem leg og sociale aktiviteter får børnene kendskab til hinanden, der dannes nye fællesskaber / venskaber som bidrager til en nemmere overgang til skole.

Hver tirsdag går Livstræets Skolevenner over til Spejderhytten, og så mange tirsdage som muligt kommer Skolevennerne fra Hassel-huset og Livets Børn også derhen. Her har de voksne sammensat et program med fokus på bevægelse og udeliv og masser af leg.

Fra påske og frem mod sommerferien intensiveres forløbet i et tættere samarbejde med skolen med overskrifterne: Kendskab, tryghed og genkendelighed.

På aula bliver der lagt tider ud til før-skole-samtaler i løbet af april måned. Samtalerne vil have fokus på overleveringen til skolen ud fra overskrifterne:

- **Hvad er barnet god til?**
- **Hvilke udfordringer har barnet?**
- **Hvilke indsatser er i gang?**
- **Er der viden, der er særlig relevant for skolen omkring barnet, for at sikre den bedst mulige skolestart?**

Til samtalerne udfærdiger børnehave og forældre sammen det dokument, der går videre til skolen.

Sidst i juni holder Livstræet et kort møde med skolen, hvor evt. opdateringer vedr. gruppen gives videre.

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi samarbejder med Gedved skole, vi bruger fast gymnastiksalen og ude arealerne bag ved skolen

Spejderhytten skal på sigt udvikles til en natur og aktivitets sted, hvor vores børn møder studerende fra VIA og laver noget sammen. Ligeledes vil naturvejleder Torke, nogle gange komme og vise og tale med børnene om de dyr og planter der omgiver os.

Vi benytter de grønne områder og legepladser i lokalområdet.

Vi benytter biblioteket og kommer på plejehjemmet til syng-sammen-dage.

Hvert år i december inviteres vi til julegudstjeneste til glæde for såvel store som små.

Ud i det blå med klipklapper på

3 uger om året, har vi Horsens Kommunes Naturbusser til rådighed. Det at køre bus, er for mange børn i dag en oplevelse i sig selv. Men det giver også mulighed for, at komme ud og få nye og anderledes oplevelser. Fx var vuggestuen vinteren 2026 på Ole Lund Kirkegaards legeplads i Skanderborg, imens børnehaven var i Økolariet i Vejle. I sommeren 26' planlægger børnehaven at tage med Naturbussen, så børnene kan opleve solskinsøen Endelave.

De 6 læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Det pædagogiske læringsmiljø i Dagtilbud Gedved tager udgangspunkt i hverdagspraksis med særlig fokus på barnets dannelse, trivsel og læring i fællesskabet. Det pædagogiske læringsmiljø handler grundlæggende om, hvordan dagen og aktiviteterne organiseres og tilrettelægges.

Børnenes dannelse og læring sker i en vekslen mellem aktiviteter skabt af børnene selv og voksenplanlagte aktiviteter, læringsmiljøet forgår over hele dagen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Baggrund for valg af kommende emner til læringsfordybelse for 2026/27

Dagtilbud Gedved og Horsens kommunes 4 fokusområder:

Relationer – fordi tonen og tilgangen til børnene samt evnen til relationsdannelse er det, der har allerstørst betydning for børnene i den tidlige alder.

Fællesskaber – fordi et mindset om, at børn er forskellige og udvikler sig forskelligt, har stor betydning, samt den voksnes bevidsthed om, at børn er i gang med at øve sig på at indgå i fællesskabet og lære sammen

Hverdagsrutiner – fordi børnenes hverdag indeholder mange læringsmiljøer, og fordi det har betydning, hvordan de voksne strukturerer, tydeliggør og koder hverdagen, så det er nemmere at være barn

Fysisk læringsmiljø – fordi omgivelserne har betydning for, om det er rart at træde ind i og at være i rummet (inde eller ude), og kan understøtte legen og pædagogikken.

I de kommende år vil vi gennem de 4 fokusområder videreudvikle kvaliteten i den pædagogiske praksis samt sikre en formaliseret evalueringskultur med fokus på barneperspektivet. I Horsens Kommune er der iværksat handleplan for Deltagelsesmuligheder for alle børn og fokus på legens betydning for barnets udvikling, læring og trivsel

Årshjul for fordybelsesemner der arbejdes med i 2026:

Marts-maj: LEG

Formål: At styrke børnenes deltagelse i leg, relationer og sociale fællesskaber. Leg er en måde, børn er i verden på. I legen oplever, udforsker og eksperimenter børn og gør sig erfaringer med sig selv og samspil med andre.

Juni-august: FØLELSER, TRIVSEL OG SELVREGULERING

Formål: At styrke børnenes følelsesmæssige udvikling og evne til at regulere sig selv.

September-november: SELVHJULPENHED OG MESTRING

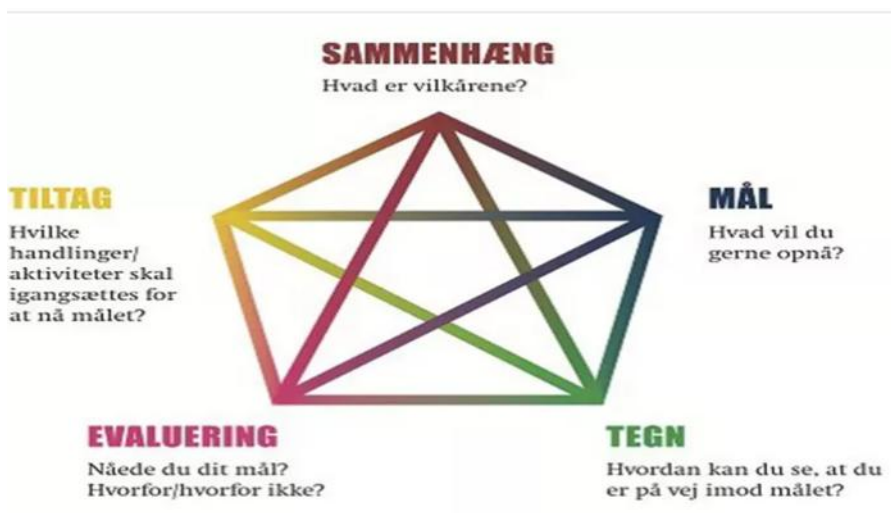
Formål: At styrke børnenes oplevelse af "jeg kan selv" og deres tro på egne evner.

December til februar 27: VENSKABER OG RELATIONER

Formål: At styrke børnenes Børn skal opleve, hvordan man skaber kontakt, inviterer andre ind og holder fast i relationer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

I dagtilbud Gedved har vi valgt at arbejde med **SMTTE-modellen** som et fælles pædagogisk værktøj på tværs i organisationen. Den skal sikre et fælles sprog i samarbejdet på tværs af huset, og dermed understøtte den pædagogiske udvikling. SMTTE-modellen er en dynamisk model der styrker og fastholder det der virker i praksis samtidig med at den sætter fokus på udvikling af pædagogisk praksis. Hver stue udarbejder en SMTTE-model på hvordan de vil arbejde med det kommende emne ud fra de 6 læreplans temaer. Vi har et særligt fokus på at indtænke læringsmiljøet, den voksnes rolle, leg og deltagelses mulighed for alle børn. Et pædagogisk læringsmiljø foregår over hele dagen både morgen, middag og eftermiddag.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Praksiseksempler fra vuggestuen i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Børnene har små "huse" hængende på stuen med billeder af mor/far/bedsteforældre/kæledyr eller andre/andet hjemmefra. Når de voksne i vuggestuen snakker med barnet om billederne og sætter ord på de kendte relationer hjemmefra, skabes der et bånd mellem hjemmet/familien og vuggestuen. Det er med til at øge barnets tryghed i vuggestuen.

Hverdagsrutiner:

De små "huse" er tilgængelige over hele dagen, de hænger i børnehøjde og kan på den måde indgå som en naturlig del af barnets hverdag både ved aflevering, afhentning eller i forbindelse med aktivitet eller andet, hvor barnet har brug for dem.

Børnefællesskaber:

Børnene har adgang til hinandens "huse" på stuen. Der tales ofte om de forskellige huse sammen med flere børn ad gangen. Det giver barnet en bevidsthed om, hvordan egen familie ser ud, og at familier ser forskellige ud, men at alle har en.

Fysisk læringsmiljø:

De små "huse" er en del af udsmykningen på stuen. De er med til at skabe en god stemning. Børnene har på den måde sammen med forældrene bidraget til at gøre stuen til et hyggeligt og rart sted at være.

Praksiseksempler fra børnehaven i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:**Relationer:**

Vi støtter op om venskaber både i gruppen og på tværs af grupperne både mellem barn-barn og barn-voksen ved at åben og lukke sammen og have flere faste aktiviteter på tværs af grupperne i løbet af ugen. Vi har dørene mellem stuerne stående åben en del af dagen og børnene har dermed mulighed for at være sammen med dem de gerne vil være sammen med, når de vil. Hvis et par børn gerne vil lege sammen udenfor/indenfor viser vi dem ofte tillid og giver lov efter klare aftaler med de voksne.

Hverdagsrutiner:

Både formiddagsmaden og eftermiddagsmaden tilbydes som oftest børnene i caféform i respekt for unødvendig afbrydelse af børnenes leg. Det giver mulighed for fordybelse. Samtidig lærer de at mærke efter, hvorvidt de er sultne eller ej. Ligeledes prøver vi at lære barnet at mærke efter i forhold til toiletbesøg, så de tilbydes og mindes om det - uden tvang.

Børnefællesskaber:

Vi bruger materialet "Fri for mobberi" i alle grupperne, så der er et fælles sprog for, hvordan vi er sammen med hinanden. Barnet får lov til at have Bamseven med hjem og fortælle om besøget

overfor hele gruppen til en samling. En af grupperne har også gået på tur hjem til alle børns hus/have for at give børnene mulighed for at vise de andre, hvor de bor og samtidig få øje for, hvor og hvordan de andre bor.

Fysisk læringsmiljø:

Der er billeder på stuerne, hvor legetøjet skal være. Det hjælper barnet til at blive mere selvhjulpent i forhold til oprydning. Der er legetøj, der passer til alle aldre, så børnene har mulighed for både at opleve mestring og blive udfordret.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Praksiseksempler fra vuggestuen i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Hver onsdag har vi årgangsdag. Her mødes de ældste vuggestuebørn og de yngste børnehavebørn inde i børnehaven. Overgangsgruppen hedder Spirerne. Formålet med gruppen er, at vuggestuebørnene få kendskab til nye voksne og danner nye relationer i nye rammer.

Fællesskaber:

Spirerne er den samme gruppe børn og voksne, der mødes. De har eget navn og de gør de samme ting hver gang de mødes. Det er for at styrke fællesskabet og give børnene en oplevelse af at tilhøre et særligt fællesskab.

Hverdagsrutiner:

Spirerne mødes fast hver onsdag. De har et fast program, hvor de starter med en velkommen-sang, hvorefter de leger og laver planlagte aktiviteter. Til sidst mødes de igen til fælles afslutning og evt. en sang. De synger sange og laver aktiviteter børnene er vant til i vuggestuen, så de føler tryghed og genkendelighed. De vuggestuebørn der meget snart skal i børnehave bliver og spiser i børnehaven.

Fysisk læringsmiljø:

Spirerne skifter sted i børnehaven ca. en gang om måneden, så børnene får kendskab til hele huset. Spirerne tager også på tur sammen, så de lærer hvordan det foregår, når de er udenfor børnehaven.

Praksis eksempler fra børnehaven i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Året inden børnene skal i skole samles de i en gruppe, der har navnet Skolevennerne. Navnet er ikke tilfældigt, men udspringer af det, gruppen er sammen om: Det at barnet skal i skole og de nye relationer, de skal indgå i. Hver tirsdag går de samlet fra børnehaven. Her trækker de en tilfældig gå-makker, så de bliver blandet på kryds og tværs af grupperne. Det at børnene har fulgtes ad giver ofte grobund for videre leg, når de kommer frem til bestemmelsesstedet. På den måde kan der opstå nye relationer fra gang til gang.

Børnene fra Livstræet mødes flere gange med de andre kommende skolebørn fra Hasselhuset og Livets børn. På den måde opstår der også relationer på tværs af børnehaverne.

Fællesskaber:

Skolevennerne har deres helt egen sang, der er med til at styrke fællesskabet og samhørigheden i gruppen:

*Det' hammer hammer fedt
Vi skal i skole om lidt
Vi er de gode venner
Som hele Gedved kender
Vi leger og vi synger
Så spejderhytten gynger
Ja, skolevennerne er bare fedt!*

Hverdagsrutiner:

De mødes fast en gang om ugen og der er så vidt muligt det samme program hver gang. De starter med en samling, hvor skolevennersangen synges og en sang pr. børnehave, der er med. Derefter

er der en plan for, hvem der bestemmer dagens aktivitet. Her vægtes leg og bevægelse meget højt!

Børnehaverne spiser allesammen sammen inden de går hver til sit.

Fysisk læringsmiljø:

Skolevennerne går over til vores Spejderhytte. Her er der både en græsplæne, bålplads og en lille skov, hvilket giver rig mulighed for at lege og bevæge sig og lave udendørs aktiviteter. Der er dog også mulighed for at bruge indefaciliteterne, hvis der er brug for det, idet hytten indeholder både store og små rum med borde/stole og madrasser.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Praksiseksempler fra vuggestuen i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Vi støtter børnenes begyndende leg og øver børnene i at sætte ord på i stedet for at skubbe, bide eller slå hinanden. Vi italesætter det, der sker og hjælper og guider børnene. Vi bruger både ord og kropssprog for at tydeliggøre kommunikationen.

Hverdagsrutiner:

Vi bruger alle tidspunkter på dagen (på stuen, på tur, på puslebordet, ved måltider...) til at italesætte det der sker. Vi snakker hver dag både om, hvad der skal ske og hvad der er sket.

Fællesskab:

På alle stuer holdes der samling, hvor vi synger og snakker om det tema, vi har.

Fysisk læringsmiljø:

Når vi har et tema, så gør vi det tydeligt på stuen med billeder og ord. Alle kreative aktiviteter har noget med det pågældende tema at gøre.

Praksiseksempler fra børnehaven i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Så ofte som muligt opdeler vi børnene i mindre grupper i forhold til både relationer og kompetencer, hvilket giver mulighed for fordybelse og max. sprog og kommunikation barn-barn og barn-voksen. Børnehaven har samme tema og der er valgt fælles fokusord.

Hverdagsrutiner:

Vi understøtter alle dagens aktiviteter og rutiner med piktogrammer. Vi bruger dem til at tale med børnene om, hvad der skal ske, men også til at tale om, hvad der er sket. Det giver børnene overskuelighed og tryghed.

Fællesskab:

På alle stuer udvælges der hver dag en eller flere "dagens hjælper", der bl.a. hjælper i forbindelse med borddækning og oprydning efter spising. Det er med til at give børnene en fornemmelse af, at de alle har en funktion i fællesskabet.

Fysisk læringsmiljø:

Foruden visuel støtte til hverdagens gøremål, er der også hængt tal, rim og remser, bogstaver og andet relevant op på stuerne. Det kreative understøtter det igangværende tema. Desuden er alle stuer indrettet, så det er muligt at skabe mindre legegrupper. Der er små rum, hvor børnene kan lege uforstyrret.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Praksiseksempler fra vuggestuen i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Hver uge går der en gruppe i salen på skolen. Gruppen er sammensat på tværs af de tre vuggestuegrupper. I sammensætningen er der lagt fokus på relationer på tværs af alder, så de har kendskab og gode relationer, de kan bygge videre på ind i børnehaven.

Hjemme i vuggestuen er det ofte at en gruppe med de yngste børn benytter muligheden for at tage sansekufferten frem ved samme lejlighed.

Fællesskaber:

De tre grupper går fælles over til salen, de holder hinanden i hånden på tværs af grupperne. Turen slutter også fælles med, at de siger farvel til hinanden, når de går hver til sit.

Hverdagsrutiner:

Når der er spist formiddagsmad, nævnes navnene på de børn, der skal i salen. Børnene går herefter i garderoben, hvor de selv finder deres sko og jakke. Der arbejdes på selvhjulpenhed både hjemme i vuggestuen, men også når de kommer over i salen.

Fysiske læringsmiljø:

Salen indbyder til løb frem og tilbage, hvilket der gives lov til. Der laves også ofte en motorikbane og leges med både store og små bolde.

Praksis eksempler fra børnehaven i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Vi bruger materialet "Fri for mobberi", hvor fokus er: Den man rører ved, mobber man ikke. Derfor igangsættes ofte lege som Krammestafet, pizzaleg, pingviner på isflager, ispind, tik og hospitalsleg med enkelte børn eller hele gruppen, så det bliver naturligt for børnene at røre og blive rørt.

Hverdagsrutiner:

Børnene har faste pladser ved måltiderne, så de ikke skal bruge energi på at tænke på, hvor de skal sidde. Pladserne byttes rundt efter behov.

Fællesskaber:

Det tilstræbes, at de daglige samlinger indeholder både stillesiddende- og bevægelsesaktiviteter i fællesskabet. Det kan f.eks. være ballontennis eller stopdans. Stopdans bruges også ofte på legepladsen, hvor der kan være mange børn med på samme tid.

Fysisk læringsmiljø:

Alle stuer er meget store. De har alle mindst et lille rum tilknyttet. Der er plads til både stilleleg og de mere fysiske lege. Derudover har vi store legepladser med sandkasser, gynger, klatrestativer, rutsjebane og cykler. Legepladsen benyttes hver dag.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Praksiseksempler fra vuggestuen i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Hver torsdag tager 4-5 børn og 1 voksen fra hver af vuggestuegrupperne på troldeur. De går samlet fra børnehaven og de spiser madpakker sammen når årstiden tillader det inden de kommer hjem igen.

Fællesskaber:

Der skal findes 6 trolde, der har gemt sig. Alle bliver nødt til at hjælpe. Trolde har sommetider gemt sig, så det er umuligt at nå dem uden hjælp fra andre. Der skal kravles, skubbes, løftes og trolde kan både være højt oppe og helt nede ved jorden.

Hverdagsrutiner:

Det tilstræbes at alle vuggestuebørn er ude mindst en gang om dagen! Børnene glæder sig til troldeturen. Selv om troldene har gemt sig forskellige steder fra gang til gang, så er der lagt vægt på en ensartethed i strukturen. Det giver tryghed til at udforske de forskellige steder, troldene har gemt sig.

Fysisk læringsmiljø:

Der er troldetur hele året rundt. Troldene har endda skiftet tøj efter årstiden. Vejr og årstid opleves forskelligt, men følges og mærkes på tættest hold. Grenene føles forskelligt i sol og regn og træerne opleves anderledes på de forskellige årstider. Skovbunden er ligeledes forskellig fra gang til gang og troldene har forskellige muligheder for at gemme sig på forskellige årstider. Madpakken smager heller ikke ens i sol eller regn...

Praksis eksempler fra børnehaven i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Hver mandag har vi mix-tur. Her tager 6 børn og 1 voksen fra hver gruppe på natur-tur sammen. Grupperne er sammensat, så der tages hensyn til både de relationer barnet har i forvejen og de nye der kan opstå. Børnene har ens rygsække med, hvor der er forskellige ting til at undersøge naturen med. Det rigtige grej kan være med til at pirre til børnenes nysgerrighed og give både børn og voksne større viden om det, de finder i naturen. Børnene har ofte madpakker med, så de kan være væk i længere tid, hvilket er godt for fordybelsen.

I foråret havde vi et naturforløb med NaturMette over 7 mandag. Her blev lågerne mellem legepladserne åbnet og det gav mulighed for at børnene kunne lege med hinanden på tværs af vuggestue og børnehave. Det var især populært for flere søskendepar.

Vi oplever, at læringsmiljøet på legepladsen er mindre kønsspecifikt end inde på stuen. Derfor opstår der oftere lege på tværs af kønnene ude end inde.

Hverdagsrutiner:

Alle børn i børnehaven er ud mindst 1 gang i løbet af dagen. Alle er ude efter frokost, men der er også ofte ture ud af huset enten i små grupper eller en hel gruppe. Inden børnene går ud, tales der om, hvilket tøj dagens vejr kræver.

Fællesskaber:

Alle børn leger på samme legeplads efter frokost. Det giver mulighed for, at gode venner kan lege sammen på tværs af grupperne. Når en gruppe har været på tur sker det ofte, at de bringer naturmaterialer med tilbage til stuen, noget alle i gruppen kan bruge kreativt eller i forbindelse med et eksperiment.

Fysisk læringsrum:

Vi har adgang til 3 legepladser. De 3 legepladser er vidt forskellige og der er derfor forskellige muligheder på dem. Vi er opmærksomme på at skifte mellem dem. Derudover har vi et fantastisk naturområde ved vores Spejderhytte. Livstræet ligger i et naturskønt område tæt på skov og sø, så der er uanede muligheder meget tæt på os.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Praksiseksempler fra vuggestuen i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:

Relationer:

Når der er fødselsdag på stuen bliver fødselsdagsbarnet fejret med sang og flag. Ofte har fødselsdagsbarnet noget med til at dele ud. Det får barnet til at føle sig som noget særligt og de andre børn glæder sig til det bliver deres tur.

Hverdagsrutiner:

I vuggestuen er der faste krea-dage, hvor vi afprøver forskellige materialer. Det kan være alt fra at tegne med kridt på fliserne, bygge sandslotte i sandkassen, male med frugt og grønt og male i sneen med frugtfarve.

Fællesskab:

Hver fredag mødes vi med børnehaven til fredagssamling. Her starter vi med at byde alle velkommen med en sang, vuggestuen kender: "go´dag, go´dag ta´ hatten a´..." Det er både trygt og genkendeligt. Fredagssamlingen får alle til at føle sig som en del af det helt store fællesskab. Senere går vi på legepladsen til FED Fredag.

Fysisk læringsmiljø:

Vi bruger børnenes kreationer til at pynte stuen op og gøre til et rart og hyggeligt sted at være. Vi pynter stuen op til de traditioner, vi fejrer (fødselsdage, jul, skt. Hans, halloween, fastelavn, påske mm)

Praksiseksempler fra børnehaven i forhold til de 4 udvalgte fokusområder:**Relationer:**

Vi er bevidste om, hvordan vi bruger musik i børnehaven. Vi bruger musik til at understøtte legene. Stille musik om morgenen og musik med gang i til stopdans og andre fælleslege både inde og ude. Vi lærer børnene forskellige lege, så de har forskellige lege at trække på i forskellige sammenhænge.

Vi fejrer børnenes fødselsdage med flag og sang, og børnene får her lov til at vælge en leg eller sang, de særlig godt kan lide. De har ofte også noget med at dele ud. Det er noget børnene ser meget frem til, de er som regel glade for at være i centrum og føle sig vigtig.

Hverdagsrutiner:

Vi arbejder på at gøre en hverdagsrutine som oprydning til noget, vi er fælles om. Det er for at appellere til den fælles ansvarlighed. Det gælder både på stuen såvel som ude på legepladsen.

Fællesskab:

Børnehaven deltager i fællessamling hver fredag sammen med vuggestuen. Vi starter med en sang, hvor alle bydes velkommen. Derefter synger vi både velkendte og ukendte sange

for børnene. Det er oftest sange, der knytter sig til det emne, der er børnehaven/vuggestuen, årstidsange eller sange der forbindes med særlige dage/begivenheder. Til sidst får børnene en historie, der ligesom sangene ofte har en relevans i forhold til emne, årstid eller en tradition. Til vores fællessamlinger har vi både trommer og guitar med.

Fysisk læringsmiljø:

Så ofte som muligt holder vi fællessamling udenfor, så der er god plads til alle og mulighed for både at bevæge sig og bruge stemmerne.

Børnene har deres egen skuffe på stuen, hvor de kan opbevare tegninger eller andet, de gerne vil arbejde videre med på et senere tidspunkt. Når deres kreationer er færdige, så hænges/stilles de på stuen, så de bidrager til hyggen på stuen. Samtidig oplever vi, at børnene bliver stolte af at vi behandler deres kreationer med respekt.

Der er en fødselsdagsvæg med billeder af børnene på stuerne.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Refleksiv praksis

I Livstræet arbejder vi løbende med refleksiv praksis. Formålet er at højne den pædagogiske faglighed. Refleksiv praksis er et forum hvor pædagogerne kan få ny viden, give hinanden sparring, vidensdele og lave fælles faglige refleksioner og styrke organisatorisk læring.

Refleksivpraksis afholde løbende på vores pædagog, Pædagogisk assistent og medhjælper møde

I Livstræet afholder vi personalemøder hen over året. Vores møder er udelukkende fagmøder, hvor der løbende er forskellige pædagogiske emner og refleksioner

Pædagogisk dag

Der afholdes desuden pædagogisk dag en gang om året. Her arbejder vi fx med læreplaner, eller der kommer en oplægsholder udefra vedr. et aktuelt emne. I 2026 har vi blandet andet omkring Deltagelsesmuligheder for alle børn med fokus på leg.

Forældrebestyrelsen

1. Inddrages i udarbejdelsen, evalueringen af og opfølgningen på af den pædagogiske læreplan.

Lederen har ansvar for at udarbejde og offentliggøre den pædagogiske læreplan, og for at arbejdet med den pædagogiske læreplan bliver evalueret hvert andet år. I den forbindelse har lederen ansvar for at dokumentere, om de valgte pædagogiske metoder og

aktiviteter opfylder de opstillede mål, og lederen skal desuden gøre rede for, hvordan dagtilbuddet vil følge op på resultaterne.

Lederen skal inddrage forældrebestyrelsen i udarbejdelsen, evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan. Punktet er årligt på et forældrebestyrelsesmøde.